

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Miročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/4 leta 90 Din, za 1/2 leta 45 Din, mesečno 15 Din, za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953 — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 18. maja 1935.

Štev. 57.

Dvig kmetijskih cen

Nesporo je, da je pri nas gospodarska stiska predvsem tako težka, ker so padle cene kmetijskih pridelkov že v tej meri, da se kmetovalstvo ne izplača več. Pri tako silnem padcu cen kmetijskih pridelkov je zaradi agrarnega značaja naše države nezogibno, da je padel tudi narodni dohodek. In padel je silno za približno 40 milijard Din. Ta padec pomeni težko obubožanje vsega naroda in s tem naravno velik padec kupne moči, da so mogli nekateri sloji vzdržati sedanjo krizo le zaradi silne pocenitve živil.

Jasno pa je, da bi takoj odpravili krizo, če bi mogli z zvišanjem cen za agrarne izdelke povečati narodni dohodek in dvigniti kupno moč ljudstva. Toda kako dvigniti cene kmetijskih proizvodov.

Od nekdaj je pravilo, da rastejo cene agrarnih proizvodov, če je njihov izvoz živahen. Nobena stvar ne dvigne cen kmetijskih proizvodov tako gotovo, kakor izvoz. Cena lesa je n. pr. sploh samo odvisna od izvoza in prav tako tudi cena živine. Zato bi morala biti prva naša naloga, da se dvigne izvoz. V ta namen pa je treba storiti mnogo. Treba je znižati prevoznino izvoznemu blagu, omogočiti izvoznikom cene kredite, skleniti za izvoz ugodne trgovinske in plačilne pogodbe, poskrbeti za dobro kakovost izvoznega blaga ter izločiti vso medsebojno konkurenco, da ne bodo izvozniki na tujih trgih s prenikljivimi cenami škodovali drug drugemu. A vse te ukrepe za povečanje je treba storiti tako, da bodo imeli pri njih birokrati čim manj besede, drugače bomo znova doživeli težka razočaranja.

Cene pa je tudi mogoče dvigniti z okrepitevijo domačega trga. Če bodo ljudje bolj situirani, potem bodo tudi več kupovali, dvignilo se bo povpraševanje in s tem tudi cene. Nič se pa ne da doseči z dekretiranjem cen, ker pač ljudje plačujejo le toliko, kolikor morejo. Če kdo zasluži le toliko, da more kupiti na mesec 10 kil pšenice, potem jih bo pri višji ceni pšenice kupil pač le 9 kil ali še manj. Kajti če bi hotel kupiti staro količino, bi jo moral deloma kupovati že na kredit, ki pa je danes nedosegljiv.

Ni zato nobena rešitev v tem, če se le enostransko pomaga enemu stanu na škodo drugemu, ker tudi zaradi večjega zaslužka se ni povečal celotni narodni dohodek, temveč se je dobiček enega izravnal z izgubo drugega. Naše stremljenje mora zato iti za tem, da se celotni narodni dohodek dvigne, a to je dosegljivo le z okrepitevijo domačega narodnega gospodarstva.

Več možnosti zaslužka dati ljudem, najti jim nove možnosti zaposlitve, to je pot k višjim cenam agrarnih pridelkov. Zato podpiramo tudi vedno nujnost naše gospodarske osamosvojitve. Vsaka nova tvornica pomeni toliko novih konsumentov kmetijskih proizvodov, kolikor ima nameščenec. Ne sme pa nova tvornica povzročati nove vrste brezposelnih in zato je treba z načrtnim gospodarstvom preprečiti hipertrofijo tvornic ene panoge. Samo toliko tvornic ene stroke smemo imeti, kolikor je močan naš notranji trg.

Narodni dohodek pa bi se tudi znatno povečal, če bi izkoriščali naše naravne zaklade sami, da ne bi šel dobiček tega izkoriščanja v obliki dividend, visokih plač tujim vodilnim osebam, obresti za resnična in fiktivna posojila v tujino, temveč da bi ostal doma in oplajal druge panoge našega gospodarstva. Tu treba omeniti tudi ono gospodarsko nepravilnost, da dopuščamo, da tuje tvornice onemogočajo domačim čevljarjem zaslužek in delo. Zopet smo na ta način izgubili potrošnike, zopet smo s tem oslabil domači trg.

Naša gospodarska struktura je zdrava, tako zelo zdrava, da moremo tudi brez ozira na druge samostojno izgraditi svoje gospodarstvo. Toda potrebno je, da se enkrat glede tega dogovorimo, da začnemo gospodarsko misliti in delati, da se ne oziramo

na nobene postranske vplive, temveč da na podlagi ugotovljenih dejstev korakamo odločno po načrtani poti. Gospodarski sloji so že dostikrat povedali, po kateri poti je treba iti, zakaj se jih ne posluša, zakaj se ne krene na to pot.

Dvigniti možnost zaslužka, dvigniti narodni dohodek, samo to je ključ iz krize. Zato treba investirati, da se zboljšajo ceste, ker čim večje prometne možnosti, tem

večja tudi vrednost zemlje, a tem večji tudi tujski promet. Zato treba nadalje pospeševati zasebno iniciativo, da ta dvigne podjetnost, ker vsako novo podjetje daje tudi nov zaslužek ljudem. Samo na ta način je mogoče dvigniti cene, da ljudje več zaslužijo, vsi drugi poskusi pa se morajo ponesrečiti, ker niso nič drugega, kakor dajanje denarja iz enega žepa v drug žep.

Novi ljubljanski proračun

Kaj je z novo tarifo za trošarino in uvoznino?

»Službeni list« z dne 15. maja objavlja razglas o proračunu ljubljanske občine, kakor ga je potrdilo finančno ministrstvo. Proračun je odobren z izdatki 45.602.259 dinarjev in dohodki 38.974.856 Din in se primanjkljaj v višini 6.627.403 krije s 45% doklado na celotno vsoto osnovnega neposrednega davka v višini 14.754.099 Din.

V členih 1. do 21. se potem navajajo razna splošna določila glede izvajanja proračuna. Tako se določa: Prenosi iz ene pozicije v drugo so dopustni le z odobritvijo mestnega sveta. Virmanje iz ene partije v drugo pa določa mestni svet, a je za to potrebno dovoljenje finančnega ministra. Za osebne izdatke virmani niso dopustni.

Kreditni za podpore in subvencije se ne smejo zvišati. Veselični davki se ne pobirajo, če je bila stranka oproščena državne takse v primerih, ki so navedeni v taksnem zakonu. Nabave do 5000 Din se izvršujejo brez licitacije, nujne do 10.000 Din kratkim potem, ko so bili povabljeni 3 interesi. Pri nabavah ne odloča najnižja ponudba, temveč je dopustna za zaščito lokalne obrtnosti 10% višja razlika.

Nove namestitve niso dopustne. V mestno službo more biti sprejet največ le po 1 član ene družine, iz družin mestnih uslužbencev pa še en član. Določa se tudi, da noben mestni uslužbenec ne sme opravljati nobene druge službe in pod katerimi pogoji so dovoljene izjeme.

Čl. 17. pa pravi: § 6. naredbe o občinski davščini na potrošnje se izpremeni tako, da se med oba odstavka vrine nov odstavek z naslednjim besedilom: »Radi kontrole je lastnik (zakupnik) obrata dolžan voditi točen seznam, v katerega mora v izogib kazni po § 8. te naredbe vpisovati dnevno ob zaključku obratovanja številko zadnjega prodanega računskega listka ter

ta seznam na zahtevo pokazati kontrolnemu organu.«

Glede tržnine pravi čl. 18.: »§ 1. pravilnika o pobiranju tržnine se spremeni v naslednji tekst: »Za blago vseh vrst, ki se uvozi, unosi ali kakorkoli izloži radi prodaje na ozemlju mestne občine ljubljanske, je plačati po odobreni tarifi posebno občinsko pristojbino, nazvano tržnina.«

Čl. 19.: Tehtarinska pristojbina na javnih tehnicah mestne občine ljubljanske za proračunsko leto 1935./36. se bo pobirala za tovore na motornih vozilih v izmeri, odobreni v proračunskem letu 1934., dočim bo za tehtanje tovorov z vprežno živino veljala izmera tehtarinske tarife iz proračunskega leta 1933.

Čl. 21. vsebuje kontrolna določila.

Kaj je s trošarino in uvoznino?

Na prvem mestu se navajajo občinske trošarine in uvoznine po odločbi finančnega ministrstva in po spremenjeni tarifi, ki se pa bo šele objavila. Nastaja vprašanje, po kateri tarifi se bosta sedaj pobirala trošarina in uvoznina. Smatramo, da se more, dokler ni spremenjena tarifa objavljena, pobirati tako trošarina ko uvoznina le po stari tarifi. Če je izšla posebna knjižica, v kateri je navedena nova tarifa, potem to ne zadostuje, ker odločilno je le to, kar je objavljeno v »Službenem listu«. Dokler pa »Službeni list« ni nove tarife objavil, tudi ta ne velja. Trgovci mora vendar vnaprej vedeti za višino tarife, ker drugače ne more kalkulirati. Zato smatramo za edino pravilno, da velja nova tarifa šele od dneva, ko bo objavljena v »Služb. listu«.

Nato navaja uredba vse občinske pristojbine, takse in doklade, ki jih je res lepo število. Te zaključujejo klavniške pristojbine, ki jih tudi ni malo.

Naša industrija in japonski dumping

Razvoj naše trgovine z Japonsko poteka v zadnjih letih za nas zelo neugodno, ker se vedno bolj uveljavljajo posledice japonskega dumpinga. Ta se je začel zlasti v zadnjih dveh letih zelo stopnjevati. Japonska je začela uvažati svoje izdelke zlasti v južne kraje naše države, in sicer po pretirano nizkih cenah. Središče te japonske trgovine je Skopje.

Da bi Japonska olajšala prodajo svojega blaga po Evropi, je ustanovila tako imenovane trgovske muzeje v Carigradu in Aleksandriji, poleg tega pa še velika skladišča svojega blaga v Kairi in pred kratkim tudi v Solunu. Svoje zastopnike pa imajo velike japonske izvoznike tudi v Skoplju, Zagrebu in Beogradu, dostikrat pa se dobavlja blago tudi s posredovanjem dunajskih trdk. Japonci ne prodajajo svojega blaga na drobno, temveč prodajajo le v večjih pratinah velikim trdkam, od katerih kupujejo potem naši trgovci manjše količine. Večinoma posredujejo prodajo japonskega blaga tuje trdk in tuji agenti, ki niso naši državljani in imamo tudi zato škodo od japonskega dumpinga.

V zadnjih petih letih smo skupno izvozili na Japonsko blaga za 3.2 milijona, uvozili iz Japonske pa za 22.1 milijona ter smo bili tako pasivni za približno 19 milijonov. Izvažali smo hrastove ekstrakte za strojenje kože, katranovo olje, cianamid in baksit, vse to v manjših količinah, edino

hrastov tanin v nekoliko večjih količinah.

Iz Japonske pa smo uvozili med drugim: bombaža za 372.000, raznih bombažnih predv za 6.381.000, ostankov iz predelane bombaža za 813.000, žameta in pliša za 120.000, ribje masti in olja za 325.000, raznih pisal za 715.000, pleteninskega materiala za 25.000, raznih ščetk za 595.000, kavčuka in kavčuk. izdelkov za 286.000, celuloidnih izdelkov za 153.000, raznih gumbov za 585.000, raznega porcelana in keramičnega materiala za skoraj 600.000, električnih žarnic za 318.000, otroških igrač in podobno za 335.000, skupno samo v letu 1934. za 13.206.961 Din.

Japonski uvoz se je posebno povečal v zadnjih dveh letih, v letošnjem prvem tromesečju pa bo po poročilih iz trgovskih krogov še večji ko lani.

Zlasti je od japonskega uvoza zadeta naša tekstilna industrija. Glede uvoza beljenih bombažnih tkanin je prišla Japonska že na drugo mesto, takoj za Italijo, kar zelo škoduje našemu izvozu v Italijo. Ta nagli dvig uvoza japonskih bombažnih tkanin ima še posebno velik pomen, če se upošteva, da je japonsko blago preplavilo samo nekatere naše pokrajine. Tako n. pr. se uvažuje v južno Srbijo iz Japonske že skoraj polovica vseh bombažnih tkanin, ki se v teh krajih trošijo, in to ne samo beljenih, temveč tudi tiskanih. V zadnjem času se uvažajo celo žepni robci, pa čeprav

ni njih cena prav nič nižja, kakor je cena robcev iz drugih dežel. Tekstilnih izdelkov smo lani uvozili iz Japonske za skoraj 8 milijonov Din, čeprav je naša tekstilna industrija že tako močno razvita, da bi mogla sama dobaviti to blago. Na drugi strani pa izgublamo zaradi japonskega uvoza dobre odjemalce naših agrarnih proizvodov. Do sedaj smo na primer kupovali medicinske predmete, svinčnike, igrače, steklene predmete, žarnice in gumbe iz Nemčije in Češkoslovaške, katerim smo tudi prodajali mnogo naših deželnih pridelkov. Če bomo sedaj zaradi japonskega blaga kupovali manj iz Italije, Nemčije in Češkoslovaške, potem bomo tja tudi manj prodali. Ni torej nobena animoznost proti japonskemu blagu, ki nas sili, da omejimo uvoz tega blaga, temveč smo prisiljeni v varovanju lastnih gospodarskih interesov, da nastopimo proti japonskemu dumpingu.

»Glasnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine«, iz katerega smo posneli te podatke, predlaga, da se uvede obvezni kliring med Japonsko in Jugoslavijo, da se s tem omeji pasivnost naše trgovinske bilance z Japonsko, odnosno da se zmanjša uvoz japonskega blaga in poveča naš izvoz na Japonsko.

V interesu našega gospodarstva bi bilo, da bi se ta predlog čim prej izvedel.

Statistika zavarovancev meseca marca

(Po podatkih SUZORA.)

Pri vseh uradih Suzora je bilo v marcu zavarovanih 526.331 delavcev in nameščenec, to je za 20.947 več ko v prejšnjem mesecu, za 3.261 več ko v marcu 1934 in za 29.765 več ko v marcu 1933.

V primeri z marcem 1934 izkazuje največji dvig zavarovancev uradi v Osijeku (za 2996) in v Sarajevu za 2.565. Relativno je bil največji porast zavarovancev v Sarajevu za 11,67% in v Osijeku za 6,69%.

Vse tri zasebne bolniške blagajne izkazujejo dvig članstva. Absolutno najbolj bolniška blagajna Trg. bol. in podp. društva v Ljubljani (za 578), relativno pa blagajna trgovske omladine v Beogradu (za + 10,59%).

Povprečna dnevna zavarovana mezda je zopet padla, in sicer za 0,74 na 21,63 Din (v primeri z ono v marcu 1934).

Celotna dnevna zavarovana mezda je znašala 284,56 milijona Din, v februarju 1935 275,19 milijona in v marcu 1934 292,51 milijona Din. Zaradi znižanja mezde je celotna zavarovana mezda padla kljub večjemu številu zavarovancev.

Nova nemška prizadevanja za jugoslovanski trg

»Estrop« poroča: Finančna pogajanja, ki sta jih začela v februarju ravateljka Dresdnerbanke Fast in Richter, so privedla do zanimivih načrtov, ki naj bi odprli nove možnosti nemški trgovini na Balkanu. Med drugim se predlaga zopetna služba nekaterih srbskih predvojnih posojil ter bi Dresdnerbanka posojila velik del dohodka iz tega posojila za ustanovitev in vzdrževanje podružnice v Beogradu, ki bi dajala jugoslovanskim industrijam kredite za nakup strojev in aparatov v Nemčiji. Nemška vlada pa bi dala sredstva za eskontiranje teh obveznic, katerih obrestna in anuitetna služba bi se začela šele v petih letih.

Turistični kliring z Nemčijo

Zveza za pospeševanje turizma v Primorju je poslala pristojnim oblastem predlog, kako se naj uredi turistični kliring z Nemčijo. Nemški gospodarski ljudje imajo velike zamrle terjatve v dinarjih, ki znašajo več milijonov mark. Če bi se dočel turistični kliring z Nemčijo na način, kakor je to urejeno v Švici, bi se te zamrle terjatve mobilizirale. Na ta način bi se nemškim turistom omogočil prihod v Jugoslavijo.

Pregled državnih dohodkov ter izdatkov

Finančno ministrstvo je objavilo pregled državnih dohodkov in izdatkov za mesec marec in ker se z marcem končuje proračunsko leto 1934/35, tudi za 12 mesecev tega proračunskega leta (Definitivno pa se zaključijo računsko leto šele v avgustu.)

V mesecu marcu

so znašali vsi izdatki (vse številke v milijonih Din) po proračunu splošne uprave: 515,05, dočim so bili preračunjeni na 576,19 in znaša torej prihranek 10,41%. Za osebne izdatke je šlo 296,9, za materialne pa 218,1 milijona. Prekoračen je bil proračun glede pokojnin (za 4,32%), invalidnin (za 30,07%) in za notranje zadeve (za 0,29%).

Državna podjetja pa so imela skupno 221,1 izdatkov, za približno 50 milijonov manj, kakor je bilo predvideno po proračunu.

Dohodki splošne državne uprave pa so znašali: skupno 549,7, ali za 26,4 milijona manj, kakor je bilo proračunjeno. Dohodki so presegali izdatke za 34,6 milijona. Od dohodkov so dali: splošni neposredni davki 70,8 ali 52,2% proračunjenih, posebni davki 38,2 (92,26%) in izredni davki 12,8 (39,58%). Davčna praksa je torej bila v marcu precej omiljena.

Posredni davki pa so dali: trošarine 62,4 (93,69%), takse 78,3 (85%), carine 62,5 (115,4%), razni manjši dohodki 18,2 itd.

Dohodki državnih podjetij so znašali skupno 221,1 milijona, dočim so bili proračunjeni na 271,4 milijona.

V proračunskem letu 1934/35.:

Izdatki po proračunu splošne državne uprave (vse številke v milijonih dinarjev) so znašali 6.132,9 ali 88,70% proračunjenih. Od tega je šlo za osebne izdatke 3.782,3 ali za 0,28% več kakor je bilo proračunjeno. Višek izdatkov izhaja od večjega izdatka za pokojnine, ki je bil prekoračen za 7,63%. Izdatki za pokojnine so na vsak način previsoki in nujna potreba bi že bila kontrola vseh upokojencev, ker je verjetno, da bi se potem ta izdatek ze-

lo znižal. Za stvarne izdatke je šlo 2.350,6 milijonov, to je za 791,9 milijona manj, kakor je bilo proračunjeno. Razmerje med osebnimi in stvarnimi izdatki ni dobro in je v tem pogledu reforma prav potrebna.

Izdatki državnih podjetij pa so znašali skupno 2.735,8 ali 84% proračunjenih. Prihranek državnih podjetij je znašal skupno 521,08 milijona.

Dohodki splošne državne uprave so znašali: 6.775,6 milijona ali celih 97,99%, kar je za sedanjo ostro gospodarsko krizo visok odstotek. Kako ostra je bila davčna praksa, se vidi zlasti, če upoštevamo nižje dohodke v marcu, iz dohodkov neposrednih davkov, ki so znašali skupno 2.190,25 milijona, dočim so bili proračunjeni le na 2.280,0 milijona. Iz tega sledi, da so dali v prejšnjih mesecih neposredni davki več, kakor pa je bilo proračunjeno. Od drugih dohodkov še omenjamo: trošarine so dale 804,2 milijona ali 100,5% proračuna, takse 916,9 ali 82,98%, carine 658,1 ali 101,26% (večji dohodek je posledica večjega uvoza), monopoli (višek dohodkov) 1.523,9 ali 98,32%, šume 33,4 ali 122,27%, rudniki 10,8 ali 23,05% itd.

Tu pa niso všteti dohodki iz posestev »Beljek« in »Topolovac«, ker še niso knjige zaključene in vozarinski dohodki železnice za tri mesece. Čisti presežek dohodkov nad izdatki znaša 642,6 milijona od katerega pa še ni bilo izročeno državi blagajni 533 milijonov.

Dohodki državnih podjetij so znašali 2.735,8 milijonov, dočim so bili proračunjeni na 3.256,8 milijona.

Neplačanih državnih obveznosti je ostalo na dan 1. marca še za 444 milijonov, od katerih odpade na splošno državno upravo 239,4, na železnice in ministrstvo za gozdoev in rudnike pa 204 milijone. Določeni splošne državne uprave bodo plačani v prihodnjih mesecih proračunskega leta. Do teh dolgov je prišlo, ker so bili z dohodki tekočega proračunskega leta plačani vsi dolgovi iz proračunskega leta 1933/34. Določene državnih gospodarskih podjetij pa bodo plačala ta v prihodnjih mesecih iz svojih tekočih dohodkov.

Zbor celjskih absolventov trg. šol

Tretji redni občni zbor celjskega pododbora Društva absolventov državnih trgovskih šol za Dravsko banovino v Ljubljani

V nedeljo, dne 12. t. m. so se zbrali ob 10. uri dopoldne v hotelu »Evropa« številni absolventi državnih trgovskih šol, da položijo bilanco svojega enoletnega dela.

Občnega zbora se je udeležil tudi zastopnik prof. prof. prof. Beg, centralo je zastopal Ludovik Ziberna, celjsko podružnico privatnih nameščencev pa g. Suszynski.

Predsednik društva Leopold Vučer se je po zbranih uvodnih besedah s kratkim govorom spominjal tragičnega dogodka v Marseju, ki je tako globoko odjeknil v duši slehernega Jugoslavana. Prisotni zborovalci so zaklicali v počaščenje spomina na blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja trikratni »Slava«, mlademu kralju Petru II. pa trikratni »Žive«.

Sledilo je poročilo tajnika Suszynskega. Društvo šteje 153 članov. Priraslek članstva od zadnjega občnega zbora znaša približno 40 odstotkov. Odborovih sej je bilo 35, med njimi je bila tudi ena žalna seja. Razen tega je bil tudi en članski sestanek. Dpisov je bilo prejetih 65, odposlanih pa 120, dvakrat je društvo razposlalo tudi okrožnico. Društveni članki in objave so izhajali v »Trgovskem listu«, »Jutru«, »Slovenskem narodu« ter celjski »Novi Dobi«, ki so vedno točno prinašali naša poročila, za kar jim bodi izrečena zahvala.

Blagajniško poročilo je podal Oton Weixler.

Promet blagajne je znašal okoli Din 40.000.—, kar kaže dovolj zgovorno delavnost te mlade organizacije. Slanje blagajne je zadovoljivo aktivno. Dohodke društva so tvorile poleg članarine članov podpornice članarine celjskih trgovcev in industrijev.

Poleg blagajniških poslov je vodil Oton Weixler še kulturno in zabavno sekcijo, ki sta pod njegovim načelstvom lepo napredovali. Društvo je priredilo šest tečajev (nemščina, italijanščina, francoščina I. in II. tečaj, nemška stenografija in tečaj

o narodnem gospodarstvu). 5 tečajev je trajalo 4 mesece, šesti tečaj — francoščina II. pa še traja. Da je moglo društvo prirediti toliko tečajev, je največja zasluga g. Weixlerja, ki je s svojo marljivostjo poskrbel za dovoljni obisk in za dobre predavatelje.

Zabavna sekcija je vodila plesno šolo ter priredila silvestrov večer.

Socialna sekcija, ki jo je vodil g. Poločnik, zbog raznih okoliščin ni mogla poslovali tako, kakor bi bilo želeli. Dosegla je pri nekaterih celjskih trgovcih popuste za člane društva, ki se jih lahko poslužijo na podlagi članskih legitimacij.

O društveni knjižnici, ki šteje nad 100 strokovnih knjig, je poročal g. Zupanek.

Za temi poročili je zopet govoril predsednik Vučer. Zahvalil se je vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli do uspehov društva ter jih prosil za nadaljnjo naklonjenost in podporo.

Delegat centrala g. Ziberna je poročal o delovanju centrala ter o bodočih načrtih, ki jih bo treba skupno izvesti.

Do kratkemu odmoru so sledile volitve novega odbora. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Leopold Vučer, za podpredsednika Presinger Mirko, za tajnika Maks Suszynski, za blagajnika Oton Weixler, v ostali odbor in sekcije, ki se bodo razdelile na prvi odborovi seji pa g. Josip Veble, L. Weixler, F. Strupi, A. Muteč, Vil. Zolger, F. Pleteršek, S. Cijan, D. Deniša, ter g. Mira Radej in Milena Modic.

Do volitvah je pozval predsednik novo izvoljeni odbor in tudi članstvo k intenzivnemu delu za procvit društva, nakar je zaključil občni zbor.

Posojilo za javna dela

Ministrski svet je sprejel sklep, s katerim odobruje gradbenemu ministru najem gradbenega posojila v višini 50 milijonov dinarjev v smislu uredbe o javnih delih z dne 23. novembra 1934.

Ljubljanski velesejem

Šolska mladina ima za obisk XV. ljubljanskega velesejma od 1. do 11. junija znižano vstopnino po Din 3.—, če je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljsva. To velja za vse šole in učne zavode, dan obiska je poljuben, vendar pa se nedelja in praznik ne priporočata. Letošnji pomladanski velesejem bo bogato zaseden z izdelki naše industrijske in obrtne proizvodnje. Velesejmu bodo priključene še posebne razstave: gasilska, »Zena in obrt«, domače male živali. Ogled velesejma bo mladini moralno in praktično mnogo koristil. Šolskim vodstvom priporočamo, da pripeljejo mladino na ogled velesejma.

Gospod minister za trgovino in industrijo je priznal mednarodnemu vzorčnemu velesejmu, ki bo od 1. do 11. junija v Ljubljani, čisto gospodarski značaj. Istotako je gospod minister odločil, da se smatra XV. Ljubljanski velesejem kot službeno priznana razstava v smislu § 94. pravilnika za izvrševanje zakona o zaščiti industrijske svojine od 1. maja 1928. Nepatentirani predmeti industrijske svojine, razstavljeni na tem velesejmu, so s tem zavarovani s pravico prvenstva od dneva razstavitve.

Panevropska gospodarska centrala na Dunaju

Sredi tega tedna se je ustanovila po francoskem predlogu centrala za reševanje gospodarskih vprašanj Panevrope. Slavnostne ustanovitve so se udeležili za Avstrijo fin. minister Buresch in kmetijski minister Reiter, za Jugoslavijo bivši minister dr. Frangeš, dalje češki minister Schuster, poljski Twardowsky, rumunski Raducanu, francoski ataše in mnogi odlični gospodarstveniki. Glavni govor je imel predsednik Panevrope grof Coudenhove Kalergy, ki je razložil namen ustanove.

Istčasno se je pričel na Dunaju kongres panevropske Unije, ki ga je otvoril francoski senator Letrouquer in se ga udeležujejo zastopniki 30 držav in 13 mednarodnih organizacij, med katerimi so tudi zastopniki Društva narodov, Mednarodnega urada dela in Mednarodne diplomatske akademije.

Največje varčevanje v bolgarski državni upravi

Bolgarski finančni minister Jaskov je izdal na vse urade okrožnico, v kateri priporoča največjo štednjo, ker razpolaga državna blagajna z omejenimi sredstvi. Za vsako izplačilo, ki presega znesek 20 tisoč levov, je treba predhodno zaprositi dovoljenje finančnega ministra. Vsa naročila iz tujine, tako za urade kot za državne zavode se prepovedujejo, da se ne bi iznašale v tujino devize, ki jih ima Narodna banka le neznatno. Zaradi slabega stanja državnih blagajn se ne morejo v celoti izkoristiti krediti, dovoljeni v proračunu.

Italija je znižala ceno bencina za tuje turiste

Ne samo z lepimi cestami, temveč tudi z raznimi drugimi olajšavami in ugodnostmi skuša Italija privabiti čim več tujcev. Tako je izdal ministrski svet te dni odlok, s katerim se zniža cena bencina od 40 do 80% za vse tuje turiste, ki pridejo v Italijo na svojih avtomobilih. Višina popusta na ceni bencina je odvisna od tega, kako dolgo biva tuji avtomobilist v Italiji.

Konkurzi in prisilne poravnave

V poravnavi Petroviča Emila se določa narok na 24. maja ob 11. uri v sobi 140 okrožnega sodišča v Ljubljani.

Odpravljen je konkurz Hanson Zofije, veleposelstnice v Tratah, ker je bila razdeljena vsa masa.

nadalje konkurz Kovačiča F. Rudolfa, ker je postala pravnomočna prisilna poravnava.

in Sever Pavle, ker ni kritja za stroške postopka.

Odobrena je poravnava Gregorja Dragotina s kvoto 70% ter s poročtvom Gregorja Draga in Ane v Toplicah.

Uveden je poravnalni postopek Koprivnikarja Pavla, pos. in gost. v Litiji. Sodnik poravnave Hutter, upravnik trgovca Lebinger Hinko ml. Narok pri sodišču v Litiji bo 5. junija ob 9. uri. Rok oglašitve do 1. junija in kvota 50%.

Končana je poravnava Drea Valentina, trgovca iz Sv. Lenarta v Slov. goricah.

Politične vesti

Predsednik vlade Jevtić je sprejel nekatere novoizvoljene poslance in jim izjavil, da je dobila vlada tako veliko večino, da je vztrajno in uspešno delo v skupščini zagotovljeno. Odločno je tudi demantiral vesti o krizi vlade in o izpremembi režima.

Glavni volilni odbor, ki zaseda v narodni skupščini in ki je razdeljen na pet sekcij, je do sedaj pregledal volilne rezultate iz Savske, Donavske, Drinske in Vrbske banovine.

Volitve v novi grški parlament so razpisane za 9. junij. Parlament pa se sestane k zasedanju dne 1. julija.

Bolgarski vojni minister je izdal naređenje, da se morajo vsi oficirji, ki so imeli kakšno službo v civilni upravi, te službe odreči in zopet prevzeti svoje mesto v vojski.

Turška vlada je poslala po svojih poslastih vsem evropskim vladam spomenico, ki pravi, da bo ob vsaki reviziji vojaških klavzul mirovnih pogodb Turčiji zahtevala revizijo lozanskega sporazuma, ki ji prepoveduje utrditev Dardanel.

Litvinov je dejal o francosko-ruskem paktu, da ni zaključek, temveč šele pričetek sodelovanja sovjetske Rusije in Francije. Pakt pomeni delo za mir in utrditev Društva narodov. Druga njegova odlična lastnost je, da nikogar ne izključuje od pristopa k paktu.

Laval pa je dejal: Ideali obeh držav niso v vsem isti, vendar pa jih združuje težnja za mirom. Pogajanja so se vodila v duhu popolne enakopravnosti. Samo vesel bi bili, če bi se tudi druge države pridružile temu paktu. Pot miru, ki jo je šla Francija, je vodila skozi Zenevo v Rim in potem v Streso in Moskvo. Vsi moramo delati za mir, ker je svetovni mir samo en in nedeljiv pojm.

Rezultat Lavalovega obiska v Moskvi je tudi ta, da bo Rusija odslej mesto v Nemčiji kupovala industrijske izdelke v Franciji. Kakor preje Nemčija, tako bo sedaj Francija jamčila dobaviteljem za ruska naročila. Stalin se je nadalje zavezal, da bo ustavil antimitaristično komunistično propagando v Franciji.

Českoslovaški ruski pakt o medsebojni pomoči je bil podpisan v Pragi. Pakt je popolnoma v skladu s paktom o Društvu narodov. V Moskvi pa je bila podpisana českoslovaško-ruska letalska pogodba, ki ureja letalski promet med obema državama. Po zadnjem Mussolinijevem govoru smatrajo francoski diplomatski krogi, da se je Italija že definitivno odločila za vojno proti Abesiniji. Vsak korak Francije in Anglije za preprečenje te vojne bi bil že prekasen. Italija se je že preveč angažirala, da bi mogla še odnehati.

Francija ne nasprotuje več Mussolinijevi akciji proti Abesiniji, ker je prepričana, da bo mogla Italija kljub zaposlenosti v Afriki podpirati politiko zapadnih sil za ohranitev miru v Evropi.

Rekonstrukcija angleške vlade se zopet napoveduje, in sicer naj bi sprejel ministrsko predsedstvo Baldwin, Macdonald bi prevzel zunanje, sir Simon pa notranje ministrstvo.

Velika Britanija namerava povečati svoje zračno brodogradnjo, ki šteje danes 93 eskadril s 1020 avijoni na 178 eskadril z 2000 avijoni.

Nemški parlament se sestane dne 21. t. m. ob 8. zvečer. Na dnevnem redu je samo ena točka: deklaracija vlade, ki jo bo podal Hitler.

Avstrijsko poslaništvo v Beogradu demantira poročila o uvedbi regentstva v republiko.

Avstrija je začela organizirati letalski kor. Smatrajo, da je dobil dr. Sušnik dovoljenje za ustanovitev tega kora od Mussolinija na zadnjem sestanku v Firenci.

Roosevelt je sprejel voditelje akcije za ohranitev ameriške nevtralnosti v primeru evropske vojne ter jim izjavil, da absolutno sprejema njih načelo in da se v nobenem primeru ne bo vmešal v evropske homatije.

Japonska ponuja Portugalski za otok Makao 20 milijonov funtov (več ko 4 in pol milijarde Din). Japonska ponudba je silno razburila Anglijo, ki se boji, da bi na ta način dobila Japonska močno oporišče v južni Kitajski in da bi od tu mogla napasti iz zraka tudi britansko pristanišče Singapore.

V Iraku je bil zaradi upora v nekaterih obmejnih pokrajinah proglašen preki sod. Angleški avijoni so bombardirali uporniške vasi ter zlomili njih upor. Voditelji so pobegnili.

Denarstvo

III. mednarodni kongres za štedenje v Parizu od 20.—25. maja 1935

Po šestletnem presledku bo v času od 20.—25. maja v Parizu Mednarodni kongres za štedenje. Na tem kongresu bodo zbrani zastopniki skoro vseh evropskih in velikega števila izvenevropskih držav, da pokažejo vsemu svetu pomen narodnih prihrankov za gospodarski napredek svoje države in sveta sploh. Kongres bo v prvi vrsti posvečen problemom hranilnic, ki imajo kot glavni namen podpirati s cenjenimi posojili domače zasebno in javno gospodarstvo.

Agilni Mednarodni institut v Milanu, ki vodi glavne priprave, je izdal sedaj za udeležence vse referate, ki so jih pripravili za kongres strokovnjaki iz vsega sveta in ki obravnavajo na 1100 straneh najaktualnejše probleme, ki se nanašajo na štednjo.

Referati so naslednji:

1. Hranilnice in kriza.
2. Jamstvo hipoteknih posojil.
3. Obrestna politika hranilnic.
4. Štedenje in življensko zavarovanje.
5. Šolsko štedenje.

Največjo pozornost zasluži prvo vprašanje, ki kaže, kako so hranilnice premagovale krizo. Tu se zlasti razpravlja o tem, kako naj se hranilnicam zagotovi potrebna likvidnost in zlasti o tem, kako so razne države in njihove narodne banke priskočile hranilnicam na pomoč, ko so vlagatelji navalili na nje naenkrat s tako ogromnimi zahtevami za izplačilo vlog, kakor jih ne pomeni zgodovina. Zlasti se poudarja v referatih, da se mora hranilnicam enako kakor bankam zagotoviti možnost, da bodo v času večjega navala vlagateljev na podlagi svojega meničnega materiala in vrednostnih papirjev mogle dobiti reeskontni in lombardni kredit pri svojih emisijah Narodnih bankah.

Drugi referat bo obravnaval vprašanje ohranitve vrednosti nepremičnin in tudi razne posege države, kakor s kmečko zaščito in drugimi moratoriji. Obrestna politika odloča v veliki meri o ustvarjanju novega kapitala, ker je pogoj za štedenje primerna obrestna mera za hranilne vloge. Na drugi strani je interes dolžnikov in tudi države, da je obrestna mera za posojila nizka. Četrto vprašanje preiskuje, kakšne zveze obstajajo med štedenjem in zavarovanjem in ali naj morda hranilnice kombinirajo štedenje z življenskim zavarovanjem. Šolsko štedenje naj vzgaja mladino k rednemu življenju, državljanski zavesti in tvorbi narodnega kapitala in naj vodi v tvorbi narodnega kapitala in naj vodi v tvorbi narodnega kapitala in naj vodi v tvorbi narodnega kapitala.

Jugoslavijo bodo na kongresu zastopali delegati Saveza štedionice Kraljevine Jugoslavije, Mestne hranilnice ljubljanske in zagrebške, Hranilnice Dravske banovine in Državne hipotekarne banke.

Kongres obeta izmenjavo mnogih zanimivih in dragocenih izkušenj, ki bodo važne za delegate posameznih držav.

Tajne zlate rezerve Nemčije

V londonskih finančnih krogih so že več mesecev prepričani, da ustvarja Nemčija tajne zlate rezerve. To mnenje izraža »Financial News« v eni svojih zadnjih številki čisto odkrito. List pravi med drugim: Zlatna podlaga Državne banke se v zadnjih mesecih ni praktično nič izpremenila. Z druge strani pa čujemo, da je uspešno delovanje raznih plačilnega dogovorov in kompenzacijskih pogodb usposobilo Nemčijo, da si je zbrala znatno rezervo, ki jo pa v bančnih izkazih ne omenja. Takšna rezerva je za vojne namene prav tako važna, ko posest izdatnih sirovin. Skoraj v vseh kliringih ima Nemčija pasivni saldo. Istočasno pa Nemčija kupuje proti takojšnjemu plačilu blago iz dežel, s katerimi nima kliringškega dogovora. Poleg tega pa dobiva Nemčija s kompenzacijskimi pogod-

bami sirovine. Rezultat vsega tega mora biti prav čeden netto-presežek, ki je znatno večji, kakor pa so zneski, ki jih plača Nemčija za svoje zunanje dolge.

Naši državni papirji na tujih borzah

Dne 15. maja so notirale obveznice: 7%ri Blair v Londonu 30'125—32, v Newyorku 30—31'75, 8% Blair v Newyorku 30'5—32, 7% Seligman v Newyorku 31—37'125, 7% stabilizacijsko posojilo v Parizu 250.

*

Državna hipotekarna banka je povečala kredit šipadu od 5 na 12 milijonov Din, da bi mogel šipad zopet začeti z obratom v nekaterih pasivnih krajih. Vse kaže, da bo DHB popolnoma prevzela financiranje šipada, našega največjega lesnega podjetja.

Hranilnica Savske banovine v Zagrebu izkazuje v bilanca (vse v milijonih Din) za I. 1934: dvig hranilnih vlog od 29.2 na 35.8, upnikov od 41.6 na 48.4, naložbe banske uprave od 24.1 na 24.9, naložbe javnih ustanov od 9.30 na 12.5. Reeskontni kredit Nar. banki v višini 1.53 mil. Din je zavod vrnil. Čisti dobiček se je zmanjšal od 1.15 na 0.64.

Hrvatska sveopća kreditna banka, d. d. v Zagrebu, je imela 14. t. m. pod predsedstvom senatorja dr. Ante Pavelića občni zbor, na katerem je bila odobrena bilanca. Vloge so se dvignile od 98'3 na 110'8 mi-

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

promet Din 3,685.238'55.

Tendenca: evrsta;

V tem tednu je živahnost devizne kupčije zelo popustila. Od Din 7,095.670'40, kolikor je znašal skupni devizni promet v preteklem tednu, je nazadoval devizni promet v tekočem borznem tednu skoro za polovico prometa, doseženega v prejšnjem tednu.

Razmerje med skupnim deviznim prometom v posameznih devizah je naslednje (vse v tisočih dinarjev):

Devize: Amsterdam 108 tek. teden (119), Berlin 5 (—), Bruselj 4 (—), Curih 500 (989), Din. deviza 212 (241) avstr. priv. kliring, Dunaj 696 (1.107) avstr. priv. kliring, London 822 (2.546) inkl. priv. kliring, Madrid 109 (—) inkl. priv. kliring, Newyork 100 (825), Oslo — (86), Praga 1 (—), Pariz 504 (821), Trst 586 (546), Stockholm 2 (—), Varšava 5 (—), Solun 31 (—) boni.

V primeri s prejšnjim tednom je padel promet v devizi Curih za (— 489 tisoč Din), Dunaj (— 411), London (— 1.724), Newyork (— 725), Pariz (— 317), dočim se je dvignil v Madridu za 109 tisoč dinarjev in v Trstu za 40.000 Din.

Na poedinih borznih sestankih tekočega tedna je bil dosežen tale dnevni devizni promet (vse v tisočih dinarjev):

Dne 13. maja 670 Trst—Din. deviza.
Dne 14. maja 267 Trst.
Dne 15. maja 559 London—Trst.
Dne 16. maja 365 Dunaj.
Dne 17. maja 1824 London—Pariz.

Narodna banka je posredovala v običajnem obsegu le v Amsterdamu, Curihu in Parizu. Skupno je dala za Din 125.000—deviznega blaga na razpolago.

V tem tednu je notiral angleški funt v privatnem kliringu le 15. t. m., in sicer na bazi Din 233 — Din 234'60. Nasprotno pa je stalno beležil avstrijski šiling in avstrijsko-jugoslovanski privatnem kliringu. — Notice so bile od ponedeljka 13. t. m. dalje te-le (vse v dinarjih za en avstrijski šiling): 8'82—8'92, 8'90—9, 9—9'10, 9'05—9'15, 9'10 do 9'20.

Devize	13. V. 1935		17. V. 1935	
	Povpr. Din	Ponudba Din	Povpr. Din	Ponudba Din
Amsterdam	2978'99	2989'59	2978'55	2993'15
Berlin	1756'08	1769'95	1756'08	1769'95
Bruselj	742'49	747'56	742'85	747'92
Curih	1421'01	1428'08	1421'01	1428'08
London	213'36	215'41	214'78	216'84
Newyork	4360'77	4397'09	4362'54	4398'86
Pariz	289'60	291'08	289'60	291'08
Praga	183'20	184'30	183'06	184'16
Trst	360'64	363'73	361'71	364'79

Temeljem gornje tečajnice so devizni tečaji dosegli tekom tega tedna tako-le razliko (vse izraženo v poenih): Amsterdam — 0'44, Bruselj + 0'36, London + 1'42, Newyork + 1'77, Praga — 0'14 in Trst + 1'07. Curih je notiral dosledno brez izprememb, Berlin in Pariz pa sta večeraj beležila ob ponedeljkovih tečajih.

lijona Din. Likvidnost banke se je povečala in znašajo njena takoj razpoložljiva sredstva 47.9 milijona Din. Po vseh odpisih ostane čisti dobiček v višini 4.048.277 dinarjev, ki se razen dotacije 200.000 Din za pokojninski fond, ves prenese na nov račun. Od kmečke zaščite banka ni bila prizadeta, ker ima le za 2'5 milijona kmetskih dolžnikov, vsi njeni menični in kontokorentni dolžniki pa ji dolgujejo 147'8 milijona Din.

Gradska štedionica v Splitu izkazuje v svoji bilanci za lansko leto dobiček šest tisoč dinarjev. Vlog na knjižice je imela za 14.824.000 dinarjev, dolžniki po tekočih računih beležijo 10'8 milijona, ostali 2'3.

Zlati zaklad belgijske Narodne banke se je zopet povečal, in sicer za 232 na 15.079 milijonov belgijskih frankov.

Ameriški zunanji minister je izjavil zastopnikom listov, da je treba razumeti izjavo finančnega ministra Morgenthauja (ki smo jo objavili v prejšnji številki), le kot pogojno ponudbo vsem državam za skupno akcijo v svrhu stabilizacije valut.

Nemčija je znatno znižala svoje dolge v tujini, deloma zaradi devalvacije dolarja in funta, deloma pa z raznimi konvencijami in kompromisi, manj z odplačili. Nemški dolgovi, ki so znašali v začetku krize 20 milijard mark in je znašala obrestna in anuitetna služba za te dolge 2 milijardi mark, znaša sedaj le še 750 milijonov mark.

Efektivno tržišče

Tendenca: evrsta.

Z industrijskimi in bančnimi papirji se tudi v tem tednu ni trgovalo. Njih notice so povsem izostale, dočim so beležili državni papirji takole (vse v dinarjih, prva številka pomeni povpraševanje, druga pa ponudbo):

Dne 13. maja in dne 17. maja 1935:

7% investicijsko posojilo 77'— do 79'—, 78'— do 79'—,

8% Blairovo posojilo 77'— do 78'50, 78'— do 79'—,

7% Blairovo posojilo 66'— do 67'—, 67'— do 68'—,

Seligmanove obveznice 71'50 do 73'50, 71'— do 73'—,

Agrarne obveznice 45'— do 47'—, 47'— do 48'—,

Beglške obveznice 65'— do 66, 65'— do 66'—,

Vojna škoda 370'— do 372'—, 372'— do 374'—.

Od ponedeljka 13. t. m. na večeraj so torej porastli tečaji malone vseh na tukajšnji borzi kotiranih državnih efektov, izvzemši 7% Seligmanovega posojila, ki je oslabevalo za pol točke v tem razdobju.

Dne 13. t. m. je pričel kotirati na ljubljanski borzi nov papir, in sicer obveznice 7% mednarodnega stabilizacijskega posojila kraljevine Jugoslavije iz leta 1931. Notirati pa je začel ta papir šele na četrtkovem borznem sestanku, in sicer je bil nuden denar za Din 73'—, blago pa za Din 76'—, med tem ko se je njegov tečaj na večerajšnjem borznem sestanku dvignil za dve točki v ponudbi in povpraševanju.

O priliki uvedbe obveznic jugoslovanske tranše 7% Mednarodnega stabilizacijskega posojila iz leta 1931. je svet Ljubljanske borze za blago in vrednote določil pogoje za trgovanje teh obveznic nastopno:

1. Trguje se v dinarskih odstotkih, t. j. za 100 dinarjev nominale v stalni relaciji 100 fr. frankov je enako Din 222'4528, kar velja tudi za obračunavanje dospelih obresti.

2. Višina zaključka je določena na Din 10.000— fr. frankov nominale, odnosno Din 22.345'28 nominale.

3. Borzna pristojbina se zaračunava v isti višini kakor pri dolarskih papirjih.

Zitno tržišče

Tendenca: neizpremenjeno stalna.

Cene so ostale neizpremenjene izvzemši pšenice, ki se je v tem tednu podražila za Din 1'— pri 100 kg. Tudi mlevski izdelki so notirali brez izprememb. Zaključena sta bila dva vagona pšenice in pet vagonov koruze.

Zito:

(Cena za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.)

Koruzna: popolnoma suha, s kvalitno garancijo, franko va-

Nač pravi domači izdelek!

gon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	71'—	73'—
popolnoma suha, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	70'—	72'—
beli, popolnoma suha, za mleto sposobna, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka post., plačljivo proti duplikatu	71'—	73'—
Oves: zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	97'—	99'—
Pšenica: zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2% fr. vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	128'—	130'—
zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2% fr. vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	126'—	128'—

Lesno tržišče

Tendenca: še vedno skrajno mila.

Na kako izboljšanje v naši lesni trgovini še vedno ni računati. Je sicer dokaj povpraševanje, ki pa so povečini bolj informativnega značaja, kjer pa vendarle pride do kupčije, je uspeh ali zaslužek našega trgovca naravnost minimalen. Skratka položaj se ni v ničemer izboljšal. Za našo slovensko produkcijo ostane slej ko prej severna Italija največji, pa tudi najvažnejši odjemalec, prav tako kot za bosansko produkcijo srednja in južna Italija. A dočim bosanska produkcija svojih tržišč v manjših predelih Italije še do danes ni izgubila in jih po vsej priliki tudi ne bo, nas je Avstrija v severni Italiji na vsej črti izpodrinila. Vprašanja, ki jih dobivajo naši izvozniki, se zato glase le na blago, ki ga je treba promptno dobaviti in ki je trenutno iz avstrijskih zalog pošlo. Vse to pa je rodilo na našem produkcijskem trgu naravnost neverjetno zmešnjavo. Mnogokrat se proda blago slabše kakovosti celo po višji ceni, ko ono boljše kakovosti. A tudi količinsko vlada v naši produkciji še vedno pravcati kaos, to pa zbog razumljive neenakomernosti povpraševanj. Nedavno ustanovljena centralna lesna organizacija kraljevine Jugoslavije ima tu zelo hvaležno polje in želimo čim učinkovitejšega ter uspešnega udejstvovanja.

V tem tednu je bilo na ljubljanski borzi zaključeno:

- 7 vagonov desk smreka-jelka,
- 7 vagonov tramov in
- 5 vagonov I. bukovih desk.

Občni zbori

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske ima XXVII. občni zbor 28. maja ob 15. uri v posvetovalnici hranilnice.

Redni občni zbor Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode je bil preložen in bo 6. junija ob 9. uri.

Že v 24 urah

harva, plesira in kemično snaki obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sušil, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Šelenburgova ul. 3
Telefon št. 23-72.

Zunanja trgovina

Možnosti za naš izvoz v Siam

Jugoslovansko-siamski gospodarski odbor je odposlal svojega tajnika Vlasica iz Maribora v Dalmacijo, kjer proučuje nakup izvoznega blaga. Izvoziti bi mogli v Siam zlasti te predmete: konserve, sadje, sir, žganja, likerje in desertna vina. Dalmacija bi mogla prodati ribje konserve in boljša vina. Doslej se izvažajo od nas v Siam samo cement in še ta kot angleško blago preko Singapura. Zato je potrebno, da se čimprej ustanove v Siamu naša konzularna zastopstva, ki jih doslej še nadomeščajo francoski konzuli.

*

Pogajanja med Nemčijo in Anglijo za posojilo 750.000 funtov so se razbila. Zato se je začelo govoriti o možnosti devalvacije marke.

Českoslovaška je v prvih štirih mesecih t. l. izvozila blaga za 2,2 milijarde Kč, uvozila pa za 1,9 milijarde Kč. Njena zunanja trgovina je bila aktivna za 337 milijonov, dočim je bila lani v istem času pasivna za 1,15 milijona Kč. Zlasti se je povečal izvoz gotovih izdelkov. Presežek izvoza nad uvozom je znašal v aprilu 103 milijone Kč.

Poljska zunanja trgovina izkazuje za april prvič pasivno bilanco s saldom 231 tisoč zlotih. Vrednost uvoza je dosegla 73 milijonov 928 tisoč, izvoza pa 73.695.000 zlotih. Pasivnost je poljske gospodarske kroge presenetila.

V aprilu se je povečala zunanja trgovina Anglije v primeri z lanskim aprilom za 2,9 milijona funtov. Uvoz se je povečal po vrednosti za 3,5 na 59,8, izvoz pa za 2,9 na 33,0.

Indeks italijanske industrijske produkcije se je v primeri z l. 1928 dvignil v letošnjem marcu za 3,6% na 103,6, nasproti istemu mesecu v zadnjih štirih letih pa se je dvignil za 23, 28, 38 in 16%. V primeri z lanskim marcem so najbolj napredovale gradbena, tekstilna in kovinska industrija.

Škodovi zavodi so objavili bilanco za l. 1934, ki izkazuje po treh letih zopet večji čist dobiček, ter bodo izplačali 5 odstotno dividendo in 13 Kč superdividendo, skupno 29 Kč za delnico. Zadnja dividenda je bila izplačana l. 1930. v višini 90 Kč za delnico. Promet se je povečal za 33%, brutto dohodek za 41%, polno naročil pa je še ostalo za l. 1935. Število delavstva se je povečalo za 7000.

Meridionale Industrie Tessili v Rimu, Cira-skupini pripadajoča družba tvornic umetne svile je zopet zaključila poslovno leto 1934, z izgubo, ki je narasla z izgubami iz prejšnjih let že na 65,36 milijonov lir. Delniška glavnica je bila zato odpisana od 100 na 35 milijonov lir.

Mednarodni borzni indeks se je dvignil

V preteklem tednu so tečaji na skoraj vseh velikih mednarodnih borzah napredovali, kakor je razvidno iz naslednjih števil:

Koncem 1927 = 100	27.4.	4.5.	11.5.
London	76.8	76.8	75.8
Pariz	48.9	51.7	52.4
Berlin	34.0	34.6	34.9
Praga	59.9	60.2	60.8
Dunaj	41.4	41.1	41.2
Amsterdam	33.4	34.8	34.3
Bruselj	32.1	31.1	32.7
Stockholm	15.3	15.6	15.8
Curich	38.3	38.8	38.9
Milan	104.6	105.7	111.7
Newyork	60.0	60.7	62.4

Mednarodni borzni indeks se je na podlagi teh števil dvignil za cel odstotek od 50.1 na 51.1 odstotka.

Službeni list

kralj. banske uprave Dravske banovine 40. kos, z dne 18. maja, objavlja: — Uredbo o izpremembi zakona o zatiranju spolnih bolezni — Uredbo o pogojih za pomočniške izpite iz podjetij, ki ne spadajo pod zakon o obrtih itd. — Pravilnik o opravljanju mojstrskih izpitov iz rokodelskih strok, s katerimi se pretežno bavijo ženske — Izpremembe in dopolnitve pravilnika o določanju in vračanju varščin — Uprosti-tev deviznih predpisov — Odločbe k zakonom o državnih in samoupravnih uslužben-cih — Objave o pobiranju občinskih davščin — Razglas banske uprave, oklice so-dišč, raznih uradov in razne objave.

Doma in po svetu

Vojnemu ministru generalu Živkoviću je deputacija Banjaluke izročila diplomu mestnega častnega člana.

Gostovanje ljubljanske opere v Zagrebu, ki bi se moralo jutri začeti, je bilo nenadoma odpovedano. Ljubljanski listi poročajo, da je odpovedalo zagrebško gledališče, zagrebški pa, da je odpovedalo ljubljansko. Kdo je torej odpovedal?

V Novem Sadu začne izhajati nov dnevnik pod imenom »Dan«, ki ga bo izdajal senator in bivši minister Daka Popović. List naj bi bil čisto neodvisen in zgolj informativen. Popović pravi, da je njegova namera samo ta, da dobi Novi Sad, ki je daries brez srbskega dnevnika, svoj list.

Pevski zbor slovenskih učiteljev, ki šteje 80 pevcev, je odpotoval na umetniško turnejo na Bolgarsko.

Skupina jugoslovanskih železničarjev, ki je dospela v Bolgarsko, je bila v Sofiji pri-srčno sprejeta.

Dela za trasiranje nove železniške proge Priboj—Priepolje so se pričela prejšnji teden v zvezi s podaljšavo projektirane polimske proge.

Internacionalna cesta, del Subotica—Novi Sad bo dokončana prihodnji mesec. Sedaj je zaposlenih pri gradnji okrog 1000 delavcev.

Turški trgovci so v Medjimurju nakupili dva tisoč težkih konj. Plačevali so za mlade konje (4 do 5 let stare) najprej po tri do štiri tisoč dinarjev, pozneje pa tudi po šest tisoč. Ljudstvu je bila kupčija zelo prav. Komisijo so vodili domači trgovci iz Čakovca in je hkratu nakupovala konje tudi v Slavoniji, nato pa je odšla v Francijo.

Ruski antracit so naročile tvornice cementa v Beočinu in je prva pošiljatev 6 tisoč ton že dospela v Beograd. Že prej pa so uporabljale ruski premog dalmatinske cementne tvornice.

Na mednarodni kongres trgovskih zbor-nic v Parizu, ki bo 24.—29. junija, se je priglasilo 37 vodilnih mednarodnih gospo-darskih organizacij, ki so prijavile nad 1000 delegatov.

Vatikan je odobril pogodbo o moduših vivendi s Čehoslovaško. V zvezi s tem bo-do urejene meje škofij.

Nova rumunska tvornica orožja se prične graditi ob jugoslovanski meji pri Rešicah in bo izdelovala vse vojaške potrebščine.

V nasprotju z zahtevo Roosevelta je sen-at podaljšal določila Nire mesto za dve leti samo do konca aprila 1936. Nadalje je senat sklenil, da Nira ne sme več določevati cen.

Italijanske oblasti v Meranu so zaukazale, da se morajo vsi hoteli in pensioni z nemškimi imeni preimenovali z italijanskimi imeni.

V angleškem parlamentu je interpeliral delavski poslanec Kirkwood trgovskega ministra, če mu je znano, da se v angleški tvornici v Conventryju izdelujejo letalski motorji za Nemčijo in če namerava izvoz teh motorjev preprečiti. Minister je odgo-voril, da je prvo vprašanje brez podlage in da s tem tudi odpade odgovor na drugo.

Novo serijo znamk bo izdala avstrijska vlada. Na znamkah bodo slike slavnih avstrijskih vojskovodij.

Rekordni pridelek pomaranč v Palestini v lanskem letu je omogočil večji izvoz, ki se uradno ceni na 7,316 milijona zabojev proti 5 in pol milijona v letu 1933/34. Večina izvoza je šla skozi pristanišče Jafe.

Nemško državno sodišče je potrdilo dve značilni ločitvi zakona, in sicer je bil pri prvi vzrok moževu žaljenje Hitlerja, pri drugi ločitvi pa to, da je mož komunist.

Nočno vajo proti zračnim napadom v Parizu so izkoristili tatovi in pokradli v neki trgovini z zlatino nakita za 1 mili-jonov frankov.

V Novosibirsku se je potopil brod, na katerem je bilo 22 delavcev. 17 jih je uto-nilo.

Tržna poročila

Mariborski trg

Na trg z dne 14. maja je bilo prignanih 17 konj, 17 bikov, 98 volov, 454 krav in 19 telet, skupaj 605 živali. Cene so bile te: Debeli voli 1 kg žive teže od Din 2,75 do Din 3,75, poldebili voli 2— do 2,25, ple-

menski voli 2,25 do 2,75, bikji za klanje 2,25 do 3—, klavne krave debele 2,50 do 3,25, plemenske krave 2— do 2,25, krave za klobasarje 1,25 do 1,50, molzne krave 2,25—2,80, breje krave 2,25 do 2,80, mla-da živina 2,50 do 3,50, teleta 3,50 do 4— Din za kg žive teže. Prodanih je bilo 325 živali.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8—10, volovsko mesto II. vrste 1 kg Din 6—8, meso od bikov, krav in telic 1 kg Din 4—6, telečje meso I. vrste 1 kg Din 8—10, telečje meso II. vrste 1 kg Din 5—6, svinjsko meso sveže 1 kg Din 8—14.

Ljubljanski živinski sejem

Zadnji ljubljanski živinski sejem je bil slabo obiskan in kupčija je bila razen za pujske zelo slaba. Od 126 prignanih konj se jih je prodalo 25, od 51 volov 20, od 40 krav 14 in od 432 pujskov za rejo 265. Cene so ostale neizpremenjene in so se prodajali voli I. vrste po 3,50—4, II. po 2,75 do 3,50, III. po 2—2,75, debele krave po 2—3,50, klobasarice po 1,50—2, teleta po 4,50—5,50 Din za kg žive teže. Prešički za rejo od 6 do 12 tednov stari so bili po 85—140 Din za žival. Konji so bili od 500 do 4000 Din po kakovosti in velikosti.

Zagrebski sejem

Zadnji zagrebški tedenski sejem v čet-tek je zaradi lepega vremena dosegel velik promet. Največ je bilo na sejmu krav, svinj in pujskov. Cene se niso izpremenile, raz-en pri svinjah, ki so se podražile za 50 par pri kg žive teže. Povečale so se tudi cene krme.

Dogon: 24 bikov, 410 krav, 102 junca in junic, 120 volov, 221 telet, 334 konj in žrebet, 835 svinj, 638 pujskov in ena koza. — Prodajali so se: bikji (kg žive teže) 2,50 do 3,20, mesarske krave 2,70—3,20, klobasari-ce 1,50—2, junice za meso 2,70—4, za ple-me po 800—900 kos. Cene I. volov so bile za kg 4,50—4,80, II. 3,50, telet 4,50—5,20, zaklana 6—7, pitane svinje 7—7,50, navad-ne 5—6,25, zaklane 10, enoletni pujski po 80—100, zaklani 10—12, jagnjeta 8—10, ko-ze 7—8, par lahkih konj 4500—5200, srednji do 6000, težki 7 in pol do 8 tisoč, žrebeta 800—900 in do 1200, konji za meso 1,50—2.

Detelja je bila po 65—75 za q, enako ota-va, seno 55—65, slama za krmo po 45—50, drva 55—60.

Dunajski živinski trg

Na trgu je bilo v sredo 1884 glav živine, in sicer iz Avstrije 1413, Madjarske 173, iz Jugoslavije 108, Rumunije 174 in iz Polj-ske 16.

Cere za najboljše vole so bile 130—140, za I. vrste po 105—130, II. po 90—105, III. po 80—90, za bike 70—92, krave 70—90, mršavo govedo 50—68. Pocenili so se voli I. za 3 do 5 grošev, bikji so se podražili, cene ostalega blaga pa so ostale neizpre-menjene kljub živahnemu prometu.

Dunajski svinjski trg

je imel v sredo naprodaj 13.218 prašičev. Mesnatih je bilo 8662 in pitanih 4556. Av-strija je dala 5963 mesnatih, Madjarska 70 mesnatih in 1881 pitanih, Rumunija 628 in 517, Jugoslavija 102 in 1934, Poljska pa 1899 in 224.

Cene so bile za mangelice 119—121, ostale debele 122—126, mesnate 120—145. Najtežje prima so se pocenile za pol groša, ostale za 0,75. Promet je bil mlačen.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 19. maja: 7.30 Najnovejši podatki iz gospodarske prakse. — 8.00 Dobro jutro, dober dan, nikar ne bodi več zaspan. (Kvartet na 4 pihala). — 8.30 Čas, novice. — 9.45 Versko predavanje (p. Regalat Čebulj). — 10.00 Prenos iz stol-nice. — 11.00 Higiena kmečkih otrok (ga. Zajc-Boškovičeva). — 11.20 Kmečka godba zdaj igra! (plošče). — 12.00 Koncert po željah (plošče). — 15.00 Citre solo. Mez-golits. — 15.45 Ženska ura: Razmišljanje naše žene po volitvah (Angela Vode). — 16.00 Ja, ja, ljudje, ni kar tako, usreči vsem je res težko! (Pisana šara pesmi, bes-sed in godbe). — 19.30 Nacionalna ura. — 20.00 Ljubi maj, krasni maj! (Nekaj pe-smic, nekaj recitacij in nekaj glasbe. So-delujejo: Stritarjev dekleški trio (petje), ga. Debeljakova (recitacije), g. Vomber-gar (narodne legende), radijski orkester. — 21.30 Čas, poročila, vreme, spored. — 22.00 Za ples in dobro voljo (prenos iz ne-botičnika, nato plošče).

Ponedeljek, dne 20. maja: 12.00 Nekaj veselih za naše podeželje. (Pred mikrofo-nom Magistrov trio, nato plošče. — 12.45 Poročila. — 13.00 Čas vreme, obvestila. — 13.15 Nekaj veselih za naše podeželje. — 14.00 Vreme, spored, borza. — 18.00 Zvo-ki iz Ukrajine (plošče). — 18.20 Zdravni-ška ura (dr. Bogomir Magajna). — 18.40 Čas, poročila, spored, obvestila. — 19.00 Schumannove pesmi poje ga. Josipina Si-vec. — 19.30 Nacionalna ura. — 20.00 Pre-nos iz beogradske opere. — V I. odmoru: Poročilo akad. akcije za izpopolnitev uni-verze, v II. odmoru: Čas, poročila, spored.

Torek, dne 21. maja: 11.00 Šolska ura: Naše Barje — pokrajinska oddaja, izvaja narodna šola na Barju, vodi g. Tit Grčar. — 12.00 Bolgarska pesem in bolgarski ples (plošče). — 12.45 Poročila. — 13.00 Čas, vreme, obvestila. — 13.15 Gosli, čelo in klavir (na ploščah). — 14.00 Vreme, spo-red, borza. — 18.00 Punčke žive (pravljic-na igra o deci in lutkah s petjem in god-bo — društvo »Tabor«). — 18.40 Čas, ob-vestila. — 19.00 Radijski jazz. — 19.30 Na-cionalna ura. — 20.00 Rezerv. za prenos iz Uniona, v odmoru okrog. — 21.30 Čas, po-ročila, spored. — 22.30 Angleške plošče.

Naročaito in širite
"TRGOVSKI LIST"

KDOR VARČUJE
SIVIH LAS SE
OBVARUJE

HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE

Za vse naše
vloge in obveze
jamči
z vsem premoženjem
in vso davčno močjo
Dravska banovina